

Kinder Torah

Parashas Eikev

בס"ד

Yiras Shomayim

“Class, the subject of today’s *shiur* (lecture) is *yiras shomayim* (the fear of heaven). Let us begin with the gemora (Berachos 33b) which quotes a verse from this week’s parasha. Rebbe Chanina said, ‘Everything is from heaven except for the fear of heaven, as the verse states, “Now, Yisrael, what does Hashem your G-d request from you? Only to fear Him” (Devarim 10:12).’ Hashem is making a request from each and every member of Klal Yisrael. He would never ask us for something that we are not capable of giving Him. Therefore, when He requests that every Jew fear Him, it must be that we are all capable of *yiras shomayim*.”

“How can that be, Rebbe? People are born with different capabilities. Some are strong, some are weak. Some are rich, some are poor. How can they all fulfill the same requirement of *yiras shomayim*?”

“Excellent, Avi. Rashi addresses this issue. That is precisely the point of the gemora. All of a person’s capabilities and gifts are from heaven. Hashem decrees whether he will be tall or short, poor or rich, wise or foolish, etc. However, his outcome as a *tsaddik* or *rasha* is entirely in the person’s own hands. The Almighty places before him two paths, and he chooses for himself *yiras shomayim*. Therefore, Hashem is justified in requesting that we fear Him, because it is entirely in our own hands.”

“Ahhh, I understand, Rebbe. However, that raises another question. The verse goes on to list a variety of things that Hashem requests from us. ‘To go in all His ways and to love Him, and to serve Hashem your G-d with all your heart and with all your soul. To observe the commandments of Hashem and His decrees, which I command thee this day, for your own benefit.’ These requests are far more than *yiras shomayim*.”

“That is a very astute observation, Chaim. Many *meforshim* address this point. Rav Shimshon Rafael Hirsch comments that ‘going in all Hashem’s ways and loving Him’ are the result of *yiras shomayim*. Fear of Hashem leads a person to walk in His ways. He benefits and grows from this, as the verse states, ‘(The Torah’s) ways are ways of pleasantness’ (Mishlei 3:17). They fill a person’s heart with richness and satisfaction. This brings him to love the One Who guides him along the beautiful path.”

“That is so inspiring, Rebbe, however it still seems to contradict the gemora. Going in all of Hashem’s ways, loving Him, serving Hashem your G-d with all your heart and with all your soul, observing the commandments of Hashem and His

decrees may come as a result of *yiras shomayim*, however they are not *yiras shomayim* itself. Therefore, they are not in our hands. How can Hashem request them from us?”

“Avi, you are a very deep thinker. The Torah Temima answers your question. Firstly, he strengthens the question by adding many other requests that are made of a person who has *yiras shomayim*. He is expected to do good and not evil. He is kind, just, generous, and *tsnuah* (dignified). This is much more than simple fear of Hashem! Yet these other qualities come to a person who has *yiras shomayim*. Hashem assists those Jews who fear Him, giving them *Siyata Di’Shmaya* (Heavenly Assistance) to acquire good *middos*; a pure, refined soul. As the gemora states, ‘One who comes to purify himself, (Hashem) helps him’ (Yuma 39a).”

“We can have it all, Rebbe – all of the spiritual purity, wealth, and satisfaction that a person can wish for. We just need to take the first step – to fear Hashem.”
“May you all succeed.”
“Amen!”

Kinderlach . . .

What is yiras shomayim? The Malbim defines it as “busha” – embarrassment. There are certain things that we are embarrassed to do in the presence of an important person. The Creator of the Universe is far more important than the most important person in the world. He is always with us, filling the whole world with His Presence. He sees everything that we do, hears everything that we say, and knows everything that we think. Therefore, we should always be embarrassed to do, say, or think anything that He would not approve of. That is yiras shomayim – placing Hashem before us always, and acting with great awe and respect in His presence. This is what the Almighty requests from us. When we fulfill His request, the rewards that He grants are astounding. He helps us come very close to Him by following all of His mitzvos. Ultimately, we come to love Hashem with all of our hearts and souls. What spiritual wealth and satisfaction! The ultimate good! Yiras shomayim!*

*The end of verse 10:13

Built To Last

“Did you hear about the terrible tragedy?”

“Oh no.”

“Something that was standing in this world for 123 years is no more.”

“I’m almost afraid to ask.”

“It was magnificent. Hundreds of thousands of man-hours of work went into this project. It was under construction day and night. No effort was spared.”

“When was it finished?”

“It was never fully finished until its demise. It was always being constantly improved.”

“You’ve really got my curiosity aroused. Why didn’t I hear about this on the news? What was it? Please tell me.”

“A *tsaddik* died. The Torah recounts the death of Aharon HaKohen in this week’s parasha (Devarim 10:6).”

“What? The death of a *tsaddik*? What sort of a construction project is that? I thought that you were referring to a building, a bridge, or a tunnel.”

“A *tsaddik* is a much bigger ‘construction project’ than any of those things. Do you know how many hours a *tsaddik* must learn Torah in order to become a *talmid chochom* (wise man)? Day and night for years and years upon end. Hundreds of thousands of man-hours of work. That dwarfs the amount of work put into any mere building or bridge.”

“I never thought about it like that.”

“A *tsaddik* benefits all of those who come to him to learn, seek advice, or spiritual strength. He is called *yesod olam* (pillar of the world). He is a paragon of wisdom, kindness, and good *middos* (character traits). What a magnificent spiritual edifice.”

“I’m going to cry. His death was truly a tragedy.”

“Let me comfort you. He is still standing. He is more permanent than any bridge or building. Even after his body dies, his soul lives on forever in *olam habbo* (the next world). His teachings will endure even in this world.”

“May we all learn from them.”

Kinderlach . . .

Let us appreciate tsaddikim while they are still alive. Go to tsaddikim to learn Torah and ask sha’alot (questions). Observe how they conduct themselves in a most regal manner. Ask them for blessings for success in all areas of life. Help them in any way that you can. Appreciate what a truly precious gift Hashem has given to us.

והגדת לבנה

פרשת עקב

עשיר, חכם או טיפש וכן הלאה. אך הבחירה אם להיות צדיק או רשע היא לגמרי בידי של האדם. הבורא הניח בפנינו שתי דרכים, וביכולתנו לבחור בדרך של יראת שמיים. ולכן, הדרישה שניראה את ה' היא מוצדקת, כי היא לגמרי בידינו."

"הבנתי, רב'ה. אך מכאן נובעת שאלה אחרת. הפסוק אינו מסתיים כאן; בהמשך הפסוק יש רשימה של דברים אחרים שה' מבקש מאיתנו: 'ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו ולעבד את ה' אלוך בכל לבבך ובכל נפשך. לשמור את מצוות ה' ואת חוקותיו אשר אנוכי מצווך היום לטוב לך.' יש כאן הרבה יותר מאשר רק יראת שמיים."

"אני רואה שניחנת ביכולת הבחנה טובה, חיים. מפרשים רבים עוסקים בשאלה זו. הרב שמשון רפאל הירש זצ"ל מעיר על כך ש'ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו' הינו תוצאה של יראת שמיים. יראת ה' מובילה את האדם ללכת בכל דרכיו של הבורא, והוא נהנה מכך ומתפתח מבחינה רוחנית, כפי שנאמר 'דרכיה (של התורה) דרכי נועם' (משלי ג', י"ז). הדרכים הללו ממלאות את הלב בעושר ובסיפוק, וזה מביא אותו לאהוב את ה', המוליך אותו בדרך נפלאה זו."

"זה מאוד מחזק, רב'ה. אך עדיין נראה שהדברים סותרים את מה שנאמר בגמרא. ללכת בכל דרכי ה', לאהבה אותו, לעבדו בכל הלב ובכל הנשמה, ולשמור את המצוות והחוקים – כל אלה יכולים להיות תוצאה של יראת שמיים, אך אין הם יראת השמיים בעצמה. ולכן, אין הם בידינו. כיצד יכול ה' לבקש זאת מאיתנו?"

"אברמי, אני רואה שאתה בעל מחשבה עמוקה. התורה תמימה' עונה על שאלה זו. ראשית, הוא מחזק את השאלה עוד יותר, באומר שיש עוד הרבה דרישות מבעל יראת שמיים. מצפים ממנו שיעשה רק טוב, ולא רע; עליו לגמול חסדים, לעשות משפט וצדקה ולהתנהג בצניעות – הרבה יותר מ'סתם' ירא ה'! ובכל זאת, תכונות אלה מגיעות ממילא לאדם שיש לו יראת שמיים. ה' מסייע ליראיו, מעניק להם סייעתא דשמיא ברכישת מידות טובות ובהגעה לשלמות. כדברי הגמרא, '[ה]בא ליטרה, מסייעין אותו' (יומא ע"ב)."

"הכל יכול להיות שלנו, רב'ה: טהרה רוחנית, עושר וסיפוק – כל מה שאדם יכול לבקש. עלינו רק לעשות את הצעד הראשון: לירא את ה'!"

"יהי רצון שתצליחו כולכם."

"אמן."

בנין ערי עיר

"האם שמעת על הטרגדיה הנוראה?"

"אוי ואבוי. מה קרה?"

"משהו שהיה קיים כאן בעולם במשך 123 שנים, כבר איננו איתנו. אני מפחד לשאול."

"זה היה משהו לא רגיל. מאות אלפי שעות עבודה הושקעו בפרויקט זה. העבודה נמשכה יום ולילה, בלי לחסוך כל מאמץ."

"מתי זה הסתיים?"

"למעשה העבודה מעולם לא הושלמה, משום שכל הזמן המשיכו לשפר ולשפר."

אני ממש מסוקרן. למה לא שמעתי על כך בחדשות? מה זה היה? ספר לי בבקשה."

"צדיק נפטר. התורה מספרת בפרשת השבוע על מותו של אהון הכהן (דברים י' ו')."

"מה? צדיק נפטר? איזה מן פרויקט בניה הוא זה? חשבתי שאתה מתכוון לבנין, גשר או מנהרה."

"צדיק הינו 'פרויקט בניה' גדול יותר מכל מה שהזכרת. אתה יודע כמה שעות צריך הצדיק ללמוד תורה כדי להיות תלמיד חכם? יום ולילה במשך שנים על שנים. מאות אלפי שעות עבודה. כל פרויקט בניה אחר מתגמד לעומת זה."

"אף פעם לא חשבתי על כך באופן זה."

"כל מי שבא במגע עם הצדיק, בין אם זה ללמוד תורה, לבקש עצה או חיזוק רוחני. נהנה מהעמל שהושקע בפרויקט זה. הצדיק נקרא 'יסוד עולם'. הוא מופת ודוגמא לחכמה, טוב לב ומידות טובות. ממש בנין רוחני מפואר."

"רק עכשו אני קולט את גודל הטרגדיה."

"אני רוצה לנחם אותך. הוא עדין קיים. הוא נצחי יותר מכל גשר או בנין. גם לאחר שגופו מת, נשמתו ממשיכה לחיות לנצח בעולם הבא, וכל מה שהוא לימד, ממשיך להתקיים גם בעולם הזה."

"שמחה כולנו ללמוד מהם."

"אמן."

ילדים יקרים . . .

שלא נפסיד את הצדיקים בעודם איתנו. לכו אליהם כדי ללמוד תורה ולשאול שאלות, ושימו לב להתנהגותם המלכותית. בקשו את ברכתם להצלחה בכל שטחי החיים, ועזרו להם בכל דרך אפשרית. זו מתנה נפלאה שה' נתן לנו. זכרו להעריך זאת.

יראת שמיים

"ילדים, הנושא של השיעור היום הוא יראת שמיים. הבה נפתח בגמרא (ברכות ל"ג ע"ב), המצטטת פסוק מפרשת השבוע הזה. 'ואמר ר' חנינא, הכל בידי שמיים חוץ מיראת שמיים, שנאמר 'ועתה ישראל, מה ה' אלוך שואל מעמך, כי אם ליראה' (דברים י', י"ב). ה' מבקש בקשה מכל אחד ואחד מאתנו. הוא לעולם לא היה מבקש מאיתנו דבר שהוא מעבר ליכולתנו. ולכן, כאשר הוא מבקש שכל יהודי יירא ממנו, סימן שכולנו מסוגלים להגיע ליראה זו."

"איך זה יכול להיות, רב'ה? אנשים נולדים עם תכונות שונות. יש חזקים וחלשים, עשירים ועניים. כיצד יכולים כולם למלא אחר הדרישה הוזה של יראת שמיים?"

"שאלה מצוינת, אברמי, ורש"י מתייחס אליה. זוהי בדיוק הנקודה שהגמרא באה לומר. כל היכולות והמתנות של האדם מגיעות משמיים. ה' הוא שקבע אם האדם יהיה גבוה או נמוך, עני או

ילדים יקרים . . .

מהי יראת שמיים? המלב"ם מגדיר אותה כ"בושה". יש דברים שאנו מתיישים לעשות בנוכחות אנשים חשובים. הבורא חשוב הרבה יותר מהאדם החשוב ביותר בעולם. והוא תמיד איתנו, מלוא כל הארץ כבודו. הוא רואה כל מה שאנו עושים, שומע כל מה שאנו אומרים, ויודע כל מה שאנו חושבים. ולכן עלינו להתבייש תמיד לעשות, לומר או לחשוב דבר שלא יהיה לרוחו. זוהי יראת שמיים – להציב את ה' לפנינו בכל עת, ותמיד להתנהג ביראה ובכבוד בנוכחותו. זה מה שה' מבקש מאיתנו. כאשר אנו נענים לבקשתו, השכר הוא מעל ומעבר. הוא מסייע לנו להתקרב אליו – מסייע לנו לקיים את כל מצוותיו. ובסופו של דבר, אנו מגיעים לאהבת ה' בכל לבבנו ובכל נפשנו. איזה עושר רוחני ואיזה סיפוק! לטוב לנו! יראת שמיים!